

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Strategies of Internationalized Learner Quality Development of Basic Education Schools

อุไรวรรณ พูลสมบัติ¹
บรรจง เจริญสุข²
อิศรัภรณ์ รินโรสง³

Uraiwan Poonsombat
Banjong Jaruensuk
Idsaratt Rinthaisong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล และเสนอยุทธศาสตร์และตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การกำหนดตัวชี้วัดและการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบความเหมาะสมของตัวชี้วัดโดยใช้แบบคัดกรองและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน กำหนดองค์ประกอบหลักคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ระยะที่ 2 การเสนอยุทธศาสตร์และตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ ดร. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผลการวิจัยพบว่า ตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความเหมาะสม 53 ตัวชี้วัด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ด้านวิชาการ 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ทักษะการสื่อสาร 4) ทักษะการคิด 5) ทักษะการแก้ปัญหา 6) ทักษะชีวิต 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยค่าสถิติวัดความสอดคล้องขององค์ประกอบเชิงยืนยันมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะ 3) การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลโลก ซึ่งมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมและรายยุทธศาสตร์ในระดับมาก

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The objectives of this research were to identify indicators for internationalized learner quality and to propose strategies of internationalized learner quality development of basic education schools. The research procedure consisted of two phases as follows: Phase 1 indicators requirement and concordance of internationalized learner quality development of Basic Education Schools were conducted. Relevant documents, schools philosophy, theories, and relevant research studies were reviewed. While, the concordance indicators were investigated by using a screening form and an interview with 17 experts, and primary factors of internationalized learner quality development of basic education schools by using an exploratory and confirmatory factors analysis in the statistical package program. Phase 2 proposals of strategies of internationalized learner quality development of basic education schools were conducted to monitor by connoisseurship with seven experts. Then, the instrument was the assessment form for strategies

of internationalized learner quality development. Data were analyzed by using content analysis, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows: the total number of the appropriate indicators was 53, with seven factors which were 1) academic knowledge, 2) information and technology skills, 3) communication skills, 4) thinking skills, 5) problem-solving skills, 6) life skills, and 7) desirable characteristics; the concordance value for the confirmatory factor analysis was correlated with the empirical data. The finding also indicated three strategies of internationalized learner quality development in basic education schools namely: 1) learner quality development for excellence, 2) learner skills development, and 3) learner development to achieve desirable characteristics as world citizen. In addition, these three strategies were highly considered appropriate to use at both overall and individual levels high.

Keywords : Strategy, Internationalized Learner Quality Development, Basic Education Schools

ความสำคัญขงปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการเตรียมคนให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข สร้างพลังปัญญาเพื่อพร้อมรับมือกับปัญหาต่างๆ ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับพัฒนานคนเพื่อเตรียมความพร้อมยุคปัจจุบัน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัด

การศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยบูรณาการความรู้และทักษะด้านต่างๆ ให้เหมาะสม ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เน้นความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5 - 14) ซึ่งนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์เพื่อ

- 1) คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล
- 2) คนไทยใฝ่รู้ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่านและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง
- 3) คนไทยใฝ่ดี โดยผู้เรียนมีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย และ
- 4) คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ โดย ผู้เรียนมีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร การแก้ปัญหา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554 : 12)

ในขณะที่ปัจจุบันรูปแบบเศรษฐกิจและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกเพิ่มมากขึ้นเพราะเป็นยุคความรู้ที่ถือว่าความเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการแข่งขันในโลก สิ่งแรกที่ควรริบเร่ง คือ จะต้องพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ให้มีศักยภาพเป็นสากลและเป็นคนดีในฐานะเป็นทุนทางสังคม การพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นพลโลกต้องเริ่มที่สถานศึกษาแล้วขยายไปยังชุมชนและสังคม ซึ่งจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญคือ หลักสูตร ชุมชน โลก และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเชิงพหุวัฒนธรรม เพื่อสามารถเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อโลก มีเป้าหมายในการดำรงชีวิต เข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง ตระหนักในสังคมประชาธิปไตย และต้องคำนึงเสมอว่าการกระทำของตนเองจะมีผลต่อสังคม มีค่านิยมเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีความตระหนักหรือจิตสำนึกต่อโลก และมีทักษะในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ ผู้เรียนที่มีคุณภาพของประเทศที่พัฒนาแล้วและจัดระบบการศึกษาได้ดี ซึ่งถือได้ว่าเป็นสากล ได้แก่ ฟินแลนด์ สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ซึ่งผู้เรียนที่มีคุณภาพจะมีลักษณะเป็นผู้มีความรู้และทักษะด้านการรู้หนังสือหรือการอ่าน ด้านคณิตศาสตร์และการคำนวณ ด้านวิทยาศาสตร์ ทักษะด้านการสื่อสาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การแก้ปัญหา การจัดการตนเองและการแข่งขัน ทักษะชีวิต ทักษะในการทำงาน การเรียนรู้และนวัตกรรม การดูแลสุขภาพส่วนบุคคลและการพัฒนาทางกายภาพ ทักษะทางสังคม การร่วมมือกันและจิตสำนึก

ต่อโลก (ปองสิน วิเศษศิริ, 2550 ; วัลย์พร แสงนภาพาวร, 2550 ; วิทยากร เชียงกุล, 2553, 2555 ; Ng. P. T., 2007)

จากการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานร้อยละ 70 ได้รับการรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดี ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 83 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 87 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 58 ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 71 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 53 นอกจากนี้ การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติของผู้เรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละอยู่ระหว่าง 34 - 53 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละอยู่ระหว่าง 27 - 57 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละอยู่ระหว่าง 22 - 54 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 6 - 9, 27 - 28) จากผลการประเมินระดับชาติ จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักส่วนใหญ่ยังต่ำกว่าเกณฑ์หรือค่าเฉลี่ยของประเทศ

ผลการประเมินตามโครงการการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ พ.ศ. 2554 (Trends in International Mathematics and Science Study : TIMSS 2011 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปรากฏว่าประเทศไทยมีคะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ส่วนผลการประเมินตามโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programed for International Student Assessment : PISA) ด้านการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ซึ่งประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยจากผลการประเมินในปี 2006, 2009 และ 2012 ในแต่ละด้านตามลำดับ คือ การรู้เรื่องการอ่าน ได้คะแนน 417, 421 และ 441 การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ ได้คะแนน 417, 419 และ 427 การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ ได้คะแนน 421, 425 และ 444 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนน

มาตรฐานทุกด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557 : 10 - 12, 187) ซึ่งให้เห็นว่า ทักษะทั้ง 3 ด้านของไทยยังไม่ผ่านเกณฑ์ระดับสากล แต่มีแนวโน้มสูงขึ้น

จากการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า คุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานยังไม่บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบาย ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่างๆ ที่มีการปฏิรูปการศึกษามาเป็นเวลานาน จากการวิเคราะห์ ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการบริหารจัดการโดยการรวมศูนย์อำนาจไว้ในส่วนกลาง แม้จะได้มีการออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาแล้ว แต่หน่วยปฏิบัติยังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงาน และจัดการศึกษาเท่าที่ควร (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 10) ความเข้าใจ ไม่ตรงกัน เนื่องจากยุทธศาสตร์มีหลายระดับยากต่อการนำไปสู่การปฏิบัติ ขาดการพัฒนา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้ สถานะการเมืองที่เปลี่ยนรัฐบาลบ่อย ซึ่งนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนโดยยึดนโยบายรัฐบาล ประเด็นข้อสั่งการของ นายกรัฐมนตรี การเปลี่ยนรัฐมนตรีบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน อย่างไรก็ตามการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานที่สำคัญที่สุด “สถานศึกษา” เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยยุทธศาสตร์ทางการศึกษา ในพื้นที่ ที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่เป้าประสงค์ โดยมีหน้าที่สำคัญในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน จัดระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา กำกับ ติดตามประเมินผลตามแผนงานโครงการ ระดมทรัพยากร ปกครอง ดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สิน ส่งเสริมความเข้มแข็งและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีเป้าหมายสูงสุดให้ผู้เรียนมีคุณภาพ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ, 2550) สถานศึกษา จะต้องจัดวางระบบการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการและจำเป็น ของตนเอง กำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมีเป้าประสงค์ ที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่ามียุทธศาสตร์ในการพัฒนาอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไปซึ่งก่อให้เกิดความเข้มแข็ง

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น สามารถสร้างคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนให้ก้าวสู่เวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อกำหนดตัวชี้วัด เสนอและตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในระดับดีมาก จำนวน 2,426 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้มาจากการใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการกำหนดสัดส่วนกรณีที่ทราบค่าประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้สูตรในการคำนวณของ Cochran (1977 : 76) ได้จำนวน 332 คน

2. เนื้อหาที่ศึกษาได้มาจาก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียน จาก 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย ฟินแลนด์ สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ร่วมกับตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การกำหนดยุทธศาสตร์โดยเน้นเป้าประสงค์

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดตัวชี้วัดและการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาในระยะนี้ดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสามารถปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา และสังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียน จำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย ฟินแลนด์ สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ประกอบกับตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แล้วนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติจาก 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษา ที่มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดการศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน มีความสามารถและประสบการณ์จนเป็นที่ยอมรับและได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลระดับประเทศอย่างน้อย 1 รางวัล ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ จำนวน 7 คน ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน คัดกรองตัวชี้วัดเพื่อให้มีความเหมาะสม โดยส่งแบบคัดกรองตัวชี้วัดของคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์และคัดกรอง นำแบบคัดกรองตัวชี้วัดที่ได้มาสรุปผลการวิเคราะห์และคัดกรองตัวชี้วัดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ปรับปรุงตัวชี้วัดให้มีความเหมาะสมมากขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาสร้างเป็นเครื่องมือสำหรับทดลองใช้ และใช้เก็บข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดองค์ประกอบหลักและตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ระยะที่ 2 การเสนอยุทธศาสตร์และการตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาระยะนี้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มากำหนดเป็นเป้าประสงค์ เพื่อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเน้นเป้าประสงค์ ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยืนยันความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้มา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากผู้เชี่ยวชาญที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคณาภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับกระทรวงถึงระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 7 คน โดยใช้แบบตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำข้อมูลที่ได้จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญในแต่ละประเด็นการสนทนาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์ในการแปลผลข้อมูลด้วยเกณฑ์การแบ่งช่วงขอบเขตคะแนนที่แท้จริง (Exact Limits) ของคะแนนต่ำสุด - สูงสุด (Upper - Lower Boundary) ดำเนินการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุง เรียบเรียงและจัดระบบการนำเสนอให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมมากขึ้น แล้วจัดทำเป็นรายงานการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบคัดกรองตัวชี้วัด เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนของ 6 ประเทศ และตัวชี้วัดทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำนวน 1 ชุด ตรวจสอบความเหมาะสมของตัวชี้วัดโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ถ้าตัวชี้วัดใดมีความเหมาะสมให้ 1 คะแนน แต่ตัวชี้วัดใดไม่เหมาะสมให้ 0 คะแนน

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยยึดแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้มาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยคณะกรรมการควบคุมคุชชินีนิพนธ์พิจารณา ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนี IC (Item Congruence) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่า IC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 – 1.00 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในระดับดีมาก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 โรงเรียน หลังจากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน พิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990 : 204) ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.87 ค่าความเชื่อมั่น 0.97

3. แบบตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย คำถามปลายเปิดเพื่อใช้ในการสนทนาในด้านยุทธศาสตร์ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการด้วยวิธีการขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ในการคัดกรองตัวชี้วัด ขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 332 คน แล้วส่งคืนที่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ทางอินเทอร์เน็ต และบางส่วนผู้วิจัยไปเก็บด้วยตนเอง ในส่วนของผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของยุทธศาสตร์ จำนวน 7 คน ดำเนินการด้วยวิธีการขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมมนานอิงผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของตัวชี้วัด โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายจำนวนและลักษณะของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปใช้ในการร่างยุทธศาสตร์ และวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความเหมาะสม มี 53 ตัวชี้วัด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ทางวิชาการมี 12 ตัวชี้วัด 2) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มี 5 ตัวชี้วัด 3) ทักษะการสื่อสาร มี 4 ตัวชี้วัด

4) ทักษะการคิด มี 4 ตัวชี้วัด 5) ทักษะการแก้ปัญหา มี 4 ตัวชี้วัด 6) ทักษะชีวิต มี 11 ตัวชี้วัด และ 7) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มี 3 ตัวชี้วัด

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 3 ยุทธศาสตร์ 7 เป้าประสงค์ 45 มาตรการ 53 ตัวชี้วัด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะ และยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลโลก ส่วนเป้าประสงค์ ประกอบด้วย เป้าประสงค์ที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการที่เป็นสากล เป้าประสงค์ที่ 2 ผู้เรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ เป้าประสงค์ที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะด้านการสื่อสาร เป้าประสงค์ที่ 4 ผู้เรียนมีมีทักษะการแก้ปัญหา เป้าประสงค์ที่ 5 ผู้เรียนมีทักษะการคิดและผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์ เป้าประสงค์ที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะชีวิต และเป้าประสงค์ที่ 7 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการพิจารณาความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ยุทธศาสตร์คุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายยุทธศาสตร์ พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะมีความเหมาะสมสูงสุด ส่วนยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลโลกมีความเป็นไปได้สูงที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ โดยทุกยุทธศาสตร์มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

ที่ต้องการทำหลักสูตรให้กระชับ เนื้อหาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรต้องไม่มากจนเกินไป เพราะถ้าเนื้อหามากจนล้นเกินจะทำให้ครูพยายามสอนเนื้อหาให้ครอบคลุมอย่างผิวเผิน นอกจากนั้นการที่ครูต้องสอนเนื้อหาให้ครบถ้วน ตามมาตรฐานของหลักสูตรยังจำกัดวิธีการสอนของครูให้อยู่แค่การสอนแบบป้อนความรู้ ซึ่งขัดกับหลักการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาของสิงคโปร์ที่ว่า “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” (Teach Less, Learn More) วิสัยทัศน์เพื่อชาติ คือ “โรงเรียนนักคิด ประเทศแห่งการเรียนรู้” และวิสัยทัศน์เพื่อการปฏิบัติ ใช้ยุทธศาสตร์ดั่งสลับหย่อน (Ng, P. T., 2007 : 235 - 247) งานวิจัยเรื่องแนวโน้มในการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ (TIMSS) ของ Jay Jay Mc Tighe and Elliott Seif (อ้างถึงใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์, 2554 : 238 - 246) ที่พบว่า การสอนตามหลักสูตรที่มีเนื้อหามากเกินไปส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากกว่าผลดี เช่น ครูคณิตศาสตร์ของอเมริกาที่สอนเนื้อหาตามหัวข้อมากมายจะเน้นอธิบายขั้นตอนการแก้โจทย์คณิตศาสตร์ โดยละเลยการสอนเพื่อสร้างความเข้าใจในหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ส่งผลให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเพียงผิวเผินและไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างแท้จริง ควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบันและสอดคล้องกับแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการทำหลักสูตรให้กระชับ เนื้อหาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรต้องไม่มากจนเกินไป เพราะถ้าเนื้อหามากจนล้นเกินจะทำให้ครูพยายามสอนเนื้อหาให้ครอบคลุมอย่างผิวเผิน นอกจากนั้นการที่ครูต้องสอนเนื้อหาให้ครบถ้วน ตามมาตรฐานของหลักสูตรยังจำกัดวิธีการสอนของครูให้อยู่แค่การสอนแบบป้อนความรู้ ซึ่งขัดกับหลักการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ทั้งนี้จะเป็นเพราะในส่วนของความเป็นเลิศทางวิชาการนั้น สถานศึกษาได้ดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการที่เป็นเลิศหรือเป็นสากลแล้ว แต่ปรากฏว่ายังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีความสามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ แต่มีอัตราของรางวัลจากการคัดเลือกเข้าร่วม การแข่งขัน วิชาการ/วิชาชีพในระดับชาติ/นานาชาติน้อย จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ มาตรการตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ทางวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน และมีแนวคิดที่ว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองด้วยวิธีการที่ต่างกัน การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น ประสบการณ์ตรง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างความรู้ปรับแก้ได้ตลอด ความรู้เกิดได้จากการแปลความหมายของความเป็นจริงในโลก และเข้าไป representation ภายในเกิดความรู้ใหม่ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sharon, Sue & Juliana (2003 : 74 - 165) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ผลจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทักษะชีวิตทางสังคมเพิ่มขึ้นและประสบความสำเร็จในการเรียนเพิ่มขึ้น โดยตั้งอยู่บนหลักของฐานข้อมูลสารสนเทศ หลักกฎหมาย หลักเหตุผลและคุณธรรม และใช้สติปัญญา เพราะสติปัญญาเป็นเกราะป้องกันตัวเองได้ทุกกรณีและจะเกิดขึ้นจากการพิจารณาอย่างแยบคายว่าเป็นเช่นนั้นจริงตามหลักโยนิโสมนสิการ (दन्य जन्तर्जाद्यय, 2554 : 173) นอกจากนี้ ต้องมีความฉลาดทางสังคม ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ดี มีความรับรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความต้องการของสังคม การมองโลกในแง่ดี ให้ความช่วยเหลือผู้คนในสังคม มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม อันนำไปสู่การปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเหมาะสมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สอดคล้องกับสถานการณ์ ทำให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (เพชรบุรณศิริจรูญรัฐ, 2558 : 38) ทั้งนี้จะเนื่องมาจากปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าด้านการสื่อสารอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง จึงต้องมีความตื่นตัวและการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมกับผู้เรียน ในการเผชิญสิ่งยุ่งยากหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆ ให้ผู้เรียนรู้เท่าทัน ใช้ความรู้อำนาจเท่าทันและมีทักษะด้าน เทคโนโลยี สารสนเทศ การสื่อสาร การแก้ปัญหา คิดและผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์และทักษะชีวิต สำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลโลก สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2546 : 5, 11) ที่เกี่ยวกับการศึกษาว่าต้องให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับตนเอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรมไทย ตลอดจนภูมิปัญญาไทย เพื่อให้ผู้เรียนประกอบอาชีพได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข โดยผลสำเร็จของการจัดการศึกษาคือ การพัฒนาคุณภาพคนให้เป็นผู้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย ศีลธรรม และสติปัญญา เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ดังนั้น จึงต้องกำหนดมาตรการในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลาง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และทฤษฎีการพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg และการพัฒนาคนให้เป็นคนดี ที่เก่งและมีสุข โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงเน้นแนวทาง พัฒนาคตามหลักแนวคิดการพึ่งตนเอง โดยใช้หลักพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ การพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตอนที่ใช้ความรู้คุณธรรม และความเพียรในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต ซึ่งทั่วโลกให้การยอมรับและเป็นหลักที่ได้ผ่านการพิจารณาด้านวิชาการว่าได้ผลจริงและยั่งยืน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2554 : 134) นอกจากนี้ ผู้เรียนต้องมีความฉลาดทางสังคม ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ดี มีการรับรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความต้องการของสังคม การมองโลกในแง่ดี ให้ความช่วยเหลือผู้คนในสังคม มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม อันนำไปสู่การปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเหมาะสมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสอดคล้องกับสถานการณ์ ทำให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (เพชรยุพา บุรณศิริจรัสรัฐ, 2558 : 38) ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกจากการพัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา ให้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละคนแล้ว การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ เพราะผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นวัยที่จะต้องได้รับการพัฒนาพื้นฐานทางด้านจิตใจที่ดีงาม เพื่อเติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดีของชาติและของโลก และที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งคือ ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ในสังคม ต้องปฏิบัติตนเป็นคนดี

เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชน ดังคำสอนของพระพุทธทาสภิกขุที่ว่า “คนดีสำคัญกว่าทุกสิ่งและตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมานำยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมตัวชี้วัด ไปใช้ในการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ถูกทิศทาง
2. ผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาควรมานำยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวชี้วัดที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นกรอบกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล
3. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ทั้ง 7 เป้าประสงค์ คือ ผู้เรียนมีความรู้ด้านวิชาการที่เป็นสากล มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะชีวิต โดยปรับวิถีปฏิบัติให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และควรมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละองค์ประกอบ
2. ควรศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรมีการศึกษาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการวิจัยอื่นๆ เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพเชิงลึกในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ละเอียดลึกซึ้ง

4. ควรมีการศึกษารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาของสถานศึกษาไทย กับสถานศึกษาของต่างประเทศที่มีคุณภาพสูงโดยเน้นคุณภาพ 7 องค์ประกอบ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ตามนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลปี 2556. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- จักษ์วัชร ศิริวรรณ. (2554). ตัวแบบการประเมินโครงการ : ตัวแบบซิป (CIPP Model) (Online). สืบค้นได้จาก <https://www.gotoknow.org>. [2558, ธันวาคม 21].
- दनัย จันทร์เจ้าฉาย. (2554). ธรรมดีที่พ่อทำ. กรุงเทพฯ : ดีเอ็มจี.
- ปองสิน วิเศษศิริ. (2550). การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- เพชรยุพา บุรณ์สิริจรูญรัฐ. (2558). หลักการพัฒนาความฉลาดทางสังคม. กรุงเทพฯ : เฉล.เดียมอง.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน และคณะ. (2550). สัตตศิลา หลักเจ็ดประการสำหรับการเปลี่ยนผ่าน การศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรัยพร แสงนภาพวร. (2550). รายงานการวิจัยเรื่องการกระจายอำนาจทางการศึกษา ของประเทศญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- วิทยากร เชียงกุล. (2553). สถานะการศึกษาไทย ปี 2552 – 2553 “จะปฏิรูปการศึกษา ให้เกิดผลจริงได้อย่างไร” (Online). สืบค้นได้จาก : <http://edu.kru.ac.th>. [2557, เมษายน 18].
- _____. (2555). รายงานสถานะการศึกษาไทย 2554 - 2555 (Online). สืบค้นได้จาก : <http://www.bangkokbiznews.com>. [2557, เมษายน 18].

- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์. (2554). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. แปลจาก 21st Century Skills : Rethinking How Students Learn. กรุงเทพฯ : โอเพนเวิร์ด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). **ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2555 : บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** (Online). สืบค้นได้จาก : <http://bet.obec.go.th>. [2559, กุมภาพันธ์ 15].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **คู่มือการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร ครู และนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินตามโครงการวิจัยนานาชาติ (PISA และ TIMSS)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Cochran, W.G. (1977). **Sampling Techniques** (3rd ed.). New York : John Wiley and Sons.
- Cronban. L.J. (1990) **Essentials of Psychological Testing** (5th ed.). New York : Harper Collins.
- Ng, P. T. (2007). Quality assurance in the Singapore education system in an era of diversity and innovation. **Educational Research for Policy and Ractice**, 6(3), October, 235 - 247.
- Sharon, Junge K.; Sue, Manglallan; & Juliana, Raskauskas. (2003). Building Life Skills Through After school Participation in Experimental and Cooperative Learning, **Child Study Journal**, 33(3) ; 74 - 165.